

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități

Nr. XXVI/524/30.10.2018

AVIZ

la

Proiectul de lege privind sistemul public de pensii

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, prin adresa nr. **L629/2018** din data de 22.10.2018, a fost sesizată, în vederea întocmirii avizului, cu **Proiectul de lege privind sistemul public de pensii**, inițiator: Guvernul României.

În ședința din 30.10.2018, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a hotărât, cu **majoritate** de voturi, să adopte un **aviz favorabil cu amendamentele prevăzute în anexa nr.1**.

Președinte,

Senator Băduțescu Dorin Valeriu

Secretar,

Senator Derzsi Ákos

Domnului senator ROTARU Ion,

Președintele Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială

Amendamente admise
la proiectul de lege privind sistemul public de pensii
L629/2018

Nr. crt.	Textul Proiectului de lege privind sistemul unitar de pensii publice	Text amendament	Observații
1.	<p>Art. 3.</p> <p>ș) <i>pensionar</i> – persoana care beneficiază de una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege și a realizat cel puțin stagiul minim de cotizare de 15 ani, precum și nevăzătorii care au realizat 1/3 din stagiul complet de cotizare.</p>	<p>La art. 3 litera ș) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"ș) <i>pensionar</i> – persoana care beneficiază de una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege și a realizat cel puțin stagiul minim de cotizare de 15 ani, precum și persoanele încadrate în grad de handicap grav care au realizat 1/3 din stagiul complet de cotizare."</p>	<p>Art. 3, alineat ș)</p> <p><i>Se elimină din definiția pensionarului următoarele: "precum și nevăzătorii care au realizat 1/3 din stagiul complet de cotizare" și se înlocuiește cu "precum și persoanele încadrate cu handicap grav care au realizat 1/3 din stagiul complet de cotizare". Este necesară introducerea acestei sintagme deoarece în accepțiunea legii sunt considerate pensionari și acele persoane care au un stagiul de cotizare mai scăzut decât majoritatea.</i></p> <p><i>Conform celor prevăzute în proiect, se încalcă principiul constituțional al egalității, al nediscriminării dar și propriul principiu statuat la art. 2 lit. d): principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.</i></p>
2.	<p>ț) nevăzător - persoana care prezintă deficiență vizuală gravă, din cauza căreia este încadrată în grad de handicap grav.</p>	<p>ț) Se elimină</p>	<p>Art. 3, alineat ț)</p> <p><i>Considerăm că actuala formă a legii nu oferă un echilibru just, rezonabil și adecvat între diferitele categorii de persoane cu handicap, ci se face discriminare între tipurile de handicap, între cei care au alt tip de handicap decât cel vizual și nevăzători.</i></p>
3.	<p>Art. 14 - (1) În sistemul public de pensii sunt considerate perioade asimilate acele perioade în care asiguratul:</p> <p>f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani;</p>	<p>Art. 14 alin. (1) lit.f) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 7 ani;"</p>	<p>Articolul 14, alineat(1) litera f)</p> <p><i>De subliniat că actele normative care aduc lămuriri în privința condițiilor de acordare a indemnizațiilor pentru îngrijirea copilului fac o distincție între perioada de concediu acordată copilului cu handicap până la vârsta de 3 ani și situațiile ulterioare împlinirii acestei vârste. A se vedea pasajele referitoare la acest subiect din OUG nr. 111/2010, Actualizata 2017, privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor (de exemplu):</i></p> <p>Articolul 31 (1) Pentru copilul cu dizabilitate care a împlinit vârsta de 3 ani, oricare dintre părinții firești sau persoanele prevăzute la art. 8 alin. (2) beneficiază de un</p>

			<p>concediu pentru ingrijirea copilului pana la varsta de 7 ani, dupa cum urmeaza:</p> <p>a) in continuarea concediului prevazut la art. 2 alin. (1) ;</p> <p>b) oricand pana la implinirea de catre copil a varstei de 7 ani, pentru persoanele care au beneficiat de concediul pentru cresterea copilului in baza actelor normative care au reglementat acest drept la data nasterii copilului;</p> <p>c) oricand, incepand cu implinirea de catre copil a varstei de 3 ani, pentru persoanele care nu se incadreaza in conditiile prevazute la lit. a) si b) , dar care in ultimele 12 luni inainte de solicitarea acestui concediu au realizat venituri supuse impozitului sau au realizat perioade asimilate definite la art. 2 alin. (1) , (5) si (6) .</p> <p>(2) Pe perioada concediului prevazut la alin. (1) se acorda o indemnizatie lunara egala cu cuantumul minim al indemnizatiei stabilit la art. 2 alin. (2) .</p> <p>(3) Concediul pentru cresterea copilului, prevazut la alin. (1) , se acorda pe baza de cerere de catre angajatorul la care isi desfasoara activitatea persoana indreptatita.</p> <p>(4) In situatia persoanelor indreptatite care realizeaza venituri profesionale din activitati independente sau agricole si care nu lucreaza in baza unui contract individual de munca, concediul reprezinta intreruperea activitatii in perioada de pana la implinirea de catre copilul cu handicap a varstei de 7 ani.</p> <p>(5) Pe perioada in care o persoana beneficiaza de drepturile prevazute la alin. (1) si (2) se aplica corespunzator prevederile art. 21 si 22.</p> <p>(6) In situatia prevazuta la alin. (1) lit. a) si b), conditiile de acordare a concediului pentru ingrijirea copilului se considera indeplinite indiferent care dintre parintii firesti sau persoanele prevazute la art. 8 alin. (2) a beneficiat de concediul pentru cresterea copilului.</p>
4.	<p>Art. 52 - Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă, după cum urmează:</p>	<p>Art. 52 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>"Art. 52 - Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă, după cum urmează:</p>	<p>Întrucât în legislația din România persoanele cu același grad de handicap au drepturi egale, am scos de la art. 52 lit. a) persoanele cu handicap grav și le-am glisat/introdus la art. 53 unde sunt stabilite condițiile de pensionare pentru nevăzători, care sunt persoane cu handicap grav.</p> <p>Considerăm că prin această modificare se rezolvă o inechitate destul de mare dintre persoanele cu handicap, în condițiile în care în proiect echitatea socială este foarte puternic scoasă în evidență! În acest fel, Noua Lege a pensiilor se armonizează cu Legea 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, eliminându-se diferența dintre tipurile de handicap din cadrul aceluiași grad de handicap. În plus, prin această reglementare persoanele cu dizabilități grave vor fi stimulate să lucreze.</p> <p>Se încalcă principiul constituțional al egalității, dar și propriul principiu statuat</p>

	<p>a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condiții de handicap grav, cel puțin stagiul minim de cotizare;</p> <p>b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani;</p> <p>c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.</p>	<p>a) în situația asiguraților cu handicap grav, indiferent de vârstă, dacă au realizat cel puțin 1/3 din stagiul complet de cotizare;</p> <p>b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani;</p> <p>c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.”</p>	<p>la art. 2 lit. d): principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.</p> <p>În forma actuală numai nevăzătorii se pot pensiona indiferent de vârstă, dacă au realizat în condiții de handicap grav cel puțin 1/3 din stagiul complet de cotizare.</p>
5.	<p>Art. 53 – Nevăzătorii beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat ca nevăzător cel puțin 1/3 din stagiul complet de cotizare.</p>	<p>Art. 53 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”Art. 53 Persoanele cu handicap grav beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat cel puțin 1/3 din stagiul complet de cotizare.”</p>	<p>Art. 53</p> <p><i>Potrivit art. 5. Alin 1 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), „statele recunosc faptul că toate persoanele sunt egale în fața legii și sub incidența legii și au dreptul fără niciun fel de discriminare la protecție egală și beneficiu egal al legii”. Egalitatea substanțială/materială se referă la ideea că persoanele din diferite situații ar trebui tratate diferit. Aceasta cuprinde două obiective distincte: egalitatea de șanse și egalitatea rezultatelor. Deși o abordare bine aplicată a egalității de șanse este de obicei suficientă pentru a asigura că majoritatea persoanelor cu dizabilități se pot bucura de drepturile lor fundamentale, angajamentul suplimentar al statului față de egalitatea de facto poate fi de mare ajutor pentru a asigura respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Acesta este motivul pentru care CDPD cuprinde un concept de egalitate substanțială care depășește/are prioritate față de modelul egalității de șanse pentru a implica abordarea egalității rezultatelor. Discriminarea, astfel cum este interzisă în Convenție, trebuie diferențiată de tratamentul „diferit” sau „arbitrar”. De fapt, o discriminare pozitivă a persoanelor cu dizabilități sub forma unor măsuri adecvate și concrete - este necesară pentru a elimina discriminările existente și pentru a crea oportunități echitabile pentru persoanele cu dizabilități. Această abordare a fost adoptată de către Comitetul CDPD în prima sa decizie în cadrul comunicărilor individuale în cadrul Protocolului opțional la CDPD. Comitetul a constatat că o lege aplicată într-o manieră neutră poate avea un efect discriminatoriu atunci când circumstanțele speciale ale persoanelor cărora li se aplică nu sunt luate în considerare. Prin urmare, dreptul de a</i></p>

			<p><i>nu fi discriminat în exercitarea Convenției poate fi încălcat.</i></p> <p><i>Totodată, în contextul persoanelor cu dizabilități, Comitetul ONU privind drepturile economice, sociale și culturale (CESCR) a subliniat faptul că acțiunile pozitive nu constituie o încălcare a principiului nediscriminării. Mai degrabă, Comitetul a observat că acțiunea pozitivă este un mijloc legitim prin care să se elimine discriminarea făcută în trecut și prin care să se obțină o egalizare a oportunităților.</i></p> <p><i>Astfel, o prevedere de natura celei din art. 53 pentru persoanele cu dizabilități în legea pensiilor nu ar fi considerată ca fiind discriminatorie în raport cu celelalte persoane. Cu toate acestea trebuie avut în vedere faptul că potrivit alin 2. „Statele Părți vor interzice toate tipurile de discriminare pe criterii de dizabilitate și vor garanta tuturor persoanelor cu dizabilități protecție juridică egală și efectivă împotriva discriminării de orice fel”. În acest sens o distincție între diferitele categorii de persoane cu dizabilități cu privire la dreptul la pensie reprezintă o formă de discriminare.</i></p> <p><i>Așa cum s-a subliniat la Art. 3, alineatele ș) și ț), s-ar perpetua inechitatea între persoanele nevăzătoare și celelalte tipuri de handicap, prin aceea că persoanele afectate de cecitate (indiferent de grad!) se pot pensiona oricând, iar restul persoanelor cu nevoi speciale beneficiază de o reducere a vârstei de pensionare, corespunzătoare stagiului de cotizare și a gradului de handicap.</i></p>
6.	<p>Art. 56 – (1) Femeile care au realizat stagiul minim de cotizare și care au născut 3 copii și i-au crescut până la vârsta de 16 ani beneficiază de reducerea cu 6 ani a vârstei de pensionare prevăzută în anexa nr. 5.</p> <p>(2) La reducerea prevăzută la alin. (1) se adaugă câte un an în plus începând cu al patrulea copil.</p>	<p>La art. 56, după alin. (2) se introduc două noi alineate, alin.(3) și alin.(4) care vor avea următorul cuprins:</p> <p>”(3) De prevederile acestui articol beneficiază și femeile care au adoptat unul sau mai mulți copii și i-au crescut până la vârsta de 16 ani, cu îndeplinirea condițiilor privind numărul total de copii prevăzut la alineatele 1 și</p>	<p>Pentru respectarea principiului egalității de șanse.</p>

		<p>2. (4) De prevederile acestui articol pot beneficia si tatii, in cazul în care mama a decedat ori fiind în viața optează să nu beneficieze de reducerea prevăzuta la alineatele 1-3 ale prezentului articol.”</p>	
7.		<p>După art. 86 se introduce un nou articol 86 indice 1 cu următorul cuprins: ”În cazul persoanelor cu handicap valoarea punctului de referință, prevăzută la art.85 alin.(1) se va determina ca raportul dintre valoarea punctului de pensie și stagiul de cotizare prevăzut de norma specială, la data pensionării, pentru femei și pentru bărbați, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă.”</p>	
8.	<p>Art. 89. (2) Persoanele prevăzute la art. 53 beneficiază de majorarea punctajelor lunare cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activitate ca nevăzător.</p>	<p>Alin. 2 al art. 89 se modifică și va avea următorul cuprins: ”(2) Persoanele prevăzute la art. 53 beneficiază de majorarea punctajelor lunare cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activitate ca persoană cu handicap grav.”</p>	<p><i>Considerăm că actuala formă a legii nu oferă un echilibru just, rezonabil și adecvat între diferitele categorii de persoane cu handicap, ci se face discriminare între cei care au alt tip de handicap decât cel vizual și nevăzători. De altfel, nevăzătorii sunt încadrați în grad de handicap grav.</i></p>

Amendamente însușite de membrii comisiei și adoptate cu majoritate de voturi